

Hamsteren

Jeg var ikke noget ondt barn, og jeg ved ikke, hvordan det kunne ske. Det startede helt uskyldigt med, at jeg ønskede mig at komme i cirkus. Der hang gule plakater med en knejsende elefant i lygtepælene, og jeg havde aldrig været i cirkus. Vi havde ikke så mange penge dengang, og min mor var ikke helt som de andres.

Jeg var ti år.

Allerede den dag, plakaterne kom op, begyndte jeg at plage min mor. Hun sagde nej. Der kunne ikke være tale om, at jeg, med min astma, skulle udsættes for alt det heste- og kamelhår. Vi risikerede, at jeg sad og nyste og kløede under hele forestillingen, måske måtte vi gå, før det hele var slut. Jeg ville bare blive ked af det, sagde hun, det ville blive en dårlig oplevelse. Og dyr.

Jeg var rasende. Jeg var den eneste i verden, der aldrig havde været i cirkus, det var groft! Uretfærdigt. Lidt kløe, og hvad så? Jeg kunne bare sidde omme bagved!

Men mor var ligeglad. Uanset hvor meget jeg tiggede, hvor pænt jeg sad ved bordet, hvor grundigt jeg lavede mine lektier, hvor sød jeg var ved mor, når hun var ked af, at far var flyttet fra os, hjalp det ikke. Intet var tilsyneladende nok for hende! Jo mere forgæves, jeg tiggede, jo mere længtes jeg efter at sidde i det cirkus.

En lørdag aften skulle min mor holde tredive års fødselsdagsfest, det var dengang man røg indenfor, og jeg kan huske, at jeg sad i sofaen med røde træskostøvler og rottehaler og kiggede gennem tågerne af røg. Ude på gulvet dansede min moster og onkel, og ved et bord blev der spillet yatzy. Der stod vinflasker og askebægre overalt, og min mor var blevet lidt fuld. Hun var glad, hun hev mig ud på stuegulvet for at danse, men røgen sved i øjnene, og til sidst tog min mors nabo mig ind i lejligheden ved siden af og lagde mig til at sove.

Næste morgen vågnede jeg tidligt og listede ind vores lejlighed. Min mor og en mand, jeg kun vidste hed Lasse, sov stadig, de lå helt

bedøvede i dobbeltsengen. Lejligheden lignede en losseplads. Tallerkner, bestik, flasker og glas flød ud over bordene i stuen. I køkkenet var der spildt vin på gulvet, det var strintet helt op ad væggen. Jeg kan huske, at min mors jakke lå smidt på gulvet. Og så tænkte jeg: Jeg ved det! Jeg gør rent! Når de vågner, skal der ikke være én plet tilbage.

Jeg hentede en spand og klude og begyndte at rydde væk. Satte flasker i kasser, tømte askebægre, skyllede af, satte i opvaskemaskinen. Åbnede vinduerne. Tørrede pletter af væggene, klappede stole sammen, trak bordplader ud. Fejede, vaskede gulve - jeg havde set, hvordan mor gjorde. Gik ned i gården med affald, smed viskestykker til vask, hængte nye frem. Jeg kan huske, jeg valgte de fineste med blomster. Til sidst lagde jeg en seddel på bordet, der stod: *Godmorgen. Håber at du synes det er pænt.*

Det hele tog måske et par timer. Og jeg lyver ikke, når jeg siger, jeg var ved at lette af stolthed. Min krop svævede over gulvene, jeg fyldte ligesom mere end mig selv. Jeg var varm i øjnene, helt rørt. Jeg var ti år og havde *ene* barn lavet alt det arbejde. Det var helt uventet og uretfærdigt, det var ikke engang min fest. Jeg syntes, jeg fortjente noget.

Men da jeg gik ind for at vække min mor, gad hun ikke stå op. Jeg sagde, der var noget, hun skulle se, jeg rev og ruskede i hende. Hun snøvlede bare ét eller andet nede fra puden, lidt surt. Ham, der hed Lasse, vendte sig om og sov videre. Jeg satte mig ind på mit værelse og ventede. Efter en halv times tid hørte jeg min mors skridt, hun stak hovedet ind til mig, hun var helt blå af sminke rundt om øjnene. - Stik lige ned efter to mælk, sagde hun.

To mælk! Her havde jeg knoklet i flere timer efter hendes åndssvage fest, og hun sagde ikke engang tak for hjælpen! Jeg rejste mig og så på hende. Hun kiggede bare træt på mig.

- Har du ikke set, jeg har ryddet op? spurgte jeg. - har du slet ikke set, at jeg har ryddet op efter alt jeres svineri?

- Nå, jo, mumlede hun og stirrede ligesom bedøvet på væggen, - tak, skat. Men stik nu lige ned efter den mælk!

Min mor gik i bad. Jeg sad og lyttede til bruseren. Til Lasse, der bankede på badeværelsesdøren og gik ud til mor. Køleskabet der summede. Bilerne udenfor. Og pludselig gik det op for mig, at verden overhovedet ikke havde forandret sig! Intet af det, jeg havde gjort, nyttede noget. Alt var forgæves. Ingen så, hvad jeg gjorde. Det hjalp ikke. Jeg kom aldrig i cirkus. Aldrig.

Og jeg mærkede noget vildt rejse sig inde i brystet. Som en stejle hest. Jeg sad på den hest. Med en pisk. Højt oppe. Der var langt ned til køkkenbordet. Ned til mine hænder. Det knitrede. Jeg kunne kommandere. *Duk dig. Flyt dig. Rejs dig.* Jeg beordrede mig selv ind på mit værelse. Jeg så mig selv vakle rundt dernede. Og så begyndte det at snurre og suse og storme i kroppen, pludselig stod jeg midt i et kulsort, pumpende mørke, ligesom fyldt af galopperende hestehove, og hurtigere og hurtigere og hurtigere trommer.

Og så tog jeg ham. Jeg tog Bettefrandsen! Min elskede, bløde hamster!

Bettefrandsen med sin spidse næse og sit dunkende hjerte, der altid føltes som en lille ovn mellem hænderne.

Jeg tog fat i hans hamsterbur og styrtede ind i stuen, hen til vinduet og hævdede det op og kydede det ud, ud fra vores forbandede tredje sal, ud i det tomme rum, ad helvede til, og jeg ventede kun på lyden, på braget, at verden gik under.

Der kom ikke noget brag. Da buret ramte gården tre etager nede, lød der snarere en dump, klirrende lyd, som hvis nogen stod og hoppede på en rist. Det blev ved at klirre i nogle sekunder. Så var der fuldstændig stille.

Jeg stod der. Med hænderne i vejret. Hvad skete der så? Jeg ved det ikke. Jeg husker kun et blændende, hvidt lys. Som om tiden blev snittet i stykker lige der. Måske kiggede jeg ud af vinduet? Måske skreg jeg? Jeg aner det ikke. Jeg ved heller ikke, om der var blod. Igen og igen har jeg forestillet mig Bettefrandsen blive slynget op over buret, flyve gennem luften og ramme asfalten med et hårdt klask. Jeg

har set ham ligge livløs i en lille blodpøl et helt bestemt sted nede i baggården. Jeg har set ham være spiddet på en stor jordskælvsagtig revne i asfalten. Men allermest har jeg forestillet mig, at han stadig levede. At han sad lidt fortumlet nede i regnen af savsmuld og undrede sig, før han pilede afsted ud i gården, stærk og eventyrlysten.

Måske overlevede han. Jeg har aldrig spurgt min mor om hele sandheden. Om hun var nede og feje ham op. Hun har nogle gange sagt, at hun aldrig fandt ham. Hun kalder dagen ”den dag efter festen”. Min mor siger, at hun aldrig glemmer, da hun kom ind i stuen efter brusebadet. Jeg sad helt ubevægelig på sofaen, med et udtryk i ansigtet, som ingen mor nogensinde skal se på sit barn. Hun forstod det jo ikke. Hun klappede mig på kinden og prøvede at få kontakt med mig, men jeg var helt væk. Så kom hun til at kigge ind på mit værelse, hun sad lidt og syntes, at der manglede noget. Og så vidste hun det: Hamsterburet! Og hun kiggede rundt og styrtede hen til vinduet og så ned. Og skreg.

Det var først, da hun havde rusket voldsomt i mig og trukket mig ind til sig og slået mig i ryggen og vugget mig stramt og hårdt, at jeg begyndte at hulke.

Og det var også der, hun selv græd.

Hvad der skete i det næste stykke tid, ved jeg ikke. Det var sensommer, det ved jeg, og jeg har en svag erindring om, at jeg sidder på stranden i eftermiddagssolen med min mor og graver mig dybt ned i sandet. Jeg kan også huske, at jeg havde en ny, gul skoletaske på, da jeg startede i skolen efter sommerferien. At der var sukkerknalde i små, hvide skåle til min oldemors begravelse. Og jeg kan huske, at jeg cyklede til springgymnastik med min veninde Stine, at vi krydsede en græsplæne med kæmpestore rosenbede, og havde to drenge efter os. Mere kan jeg ikke huske.

Men det må være blevet efterår og vinter, som det plejede. Og til sidst juleaften, og lige netop julen det år - den husker jeg tydeligt! Vi havde besøg af min moster og min mors nye kæreste, Johnny, og alle

gaverne under træet var blevet pakket op. Vi skulle til at have slik og gløgg henne i sofaen, og så stillede min mor sig foran juletræet og sagde:

- Hov, jeg har vist glemt noget...

Min moster og Johnny sad helt stille, som om stuen var et venteværelse.

Så kom min mor ind ad døren med noget stort, tungt, firkantet i favnen. Det var dækket af en rød juledug. Jeg kunne ikke tro det! Mit hjerte blev helt stille. Stuen drejede rundt, jeg kunne næsten ikke holde balancen.

Min mor knælede foran mig og satte forsigtigt gaven på gulvtæppet. Jeg turde ikke tage dugen af, jeg turde simpelthen ikke! Min mor så længe på mig.

- Skal du ikke åbne? sagde hun.

Hun sagde det på en måde, der fik det til at gyngede i maven, i verden, i hele universet.

Så trak jeg juledugen af. Jeg trak dugen af, og der var buret, og indeni, foran et hamsterhjul, stod en tyk hamster og kiggede på mig med store, nysgerrige øjne.

- Ida, hils på Storefrandsen, sagde min mor.

Og jeg hilste på ham. Også selvom der vist ikke kom én eneste lyd ud af min mund i lang, lang tid. Og selvom jeg på en måde ikke syntes, at jeg måtte, at jeg overhovedet måtte se på ham, fordi jeg var mig.

Åh, hvor jeg elskede ham Storefrandsen! Jeg elskede ham over alt i verden, jeg tror, jeg elskede ham for to! Kan man det? Han var så tyk og fed og lækker! Og fræk! Han blev oldgammel af en hamster at være, døde først, da jeg var fjorten. Jeg begravede ham i et smykkeskrin på en rigtig kirkegård, jeg satte en sten på graven og malede et lille hjerte.

Men det er sært, af og til, når jeg i dag tænker tilbage på "dagen efter festen", ser jeg stadig mig selv stå forstenet foran vinduet, det er

altid i sekunderne lige efter buret ramte jorden. Med tomme, løftede hænder.

Jeg ved ikke, hvor længe jeg blev stående med hænderne ude i luften dengang. Måske i en evighed. Nogle gange tænker jeg i hvert fald, at jeg stadig står der. Stadig står midt i stuen med hævede arme og lytter til stilheden.

Venter.